

ŠUM SEKVOJ

Leto III.

December 1989

Št. 5.

GLASILO KRAJEVNE SKUPNOSTI IN DRUŽBENOPOLITIČNIH ORGANIZACIJ V BIRČNI VASI

Korak bliže razvitosti

Dobro leto nas loči do konca mandata samoupravnih organov Krajevne skupnosti BIRČNA VAS. Da bi v zadnjem letu delovanja opravili še vse tisto, kar nam je po planu ostalo za iztekajoče se mandatno obdobje, je prav da ocenimo naše dosedanje delo in se pripravimo za dela v prihodnjem letu. Kljub temu, da je plan v začetku delovanja naše KS izzvenel kot seznam želja, bo po predvidevanjih v celoti izpolnjen. Še več: neglede na težko gospodarsko situacijo, ki pesti našo družbo, so bila opravljena tudi dela iz letnih programov. Svet KS torej z vsemi komisijami in gradbenimi odbori v celoti izpolnjuje zapupane naloge. Najbolje pa je, da o

vsem presodite sami in se kdaj tudi samokritično vprašate: »Sem tudi jaz že prispeval svoj delež za razvoj Krajevne skupnosti?« Dolžni smo vam izpolnitev nekaterih obljub iz zadnje številke našega glasila. Začnimo.

TELEFONI

veselo zvonijo pri 248 naročnikih. Ker ima naših 290 gospodinjstev oz. 1137 prebivalcev (podatek iz septembra 1989) 248 telefonskih števil, nas po telefonskih priključkih uvrščajo v sam vrh Evropskega povprečja. O akciji in požrtvovalnosti posameznikov smo že govorili. Kljub temu ni

(Nadaljevanje na 2. strani)

Če hočeš ga imeti, moraš tudi mišice napeti...

Zašumite v sreči

Nekaj zelenega vas je zbudlo v oči. Med novoletnimi voščilnicami ste ga našli. Nov ŠUM. Presenečenje, mar ne?

Znova smo skupaj. Vi in mi. Prednovoletni čas nas je s pomočjo finančnih sredstev znova združil.

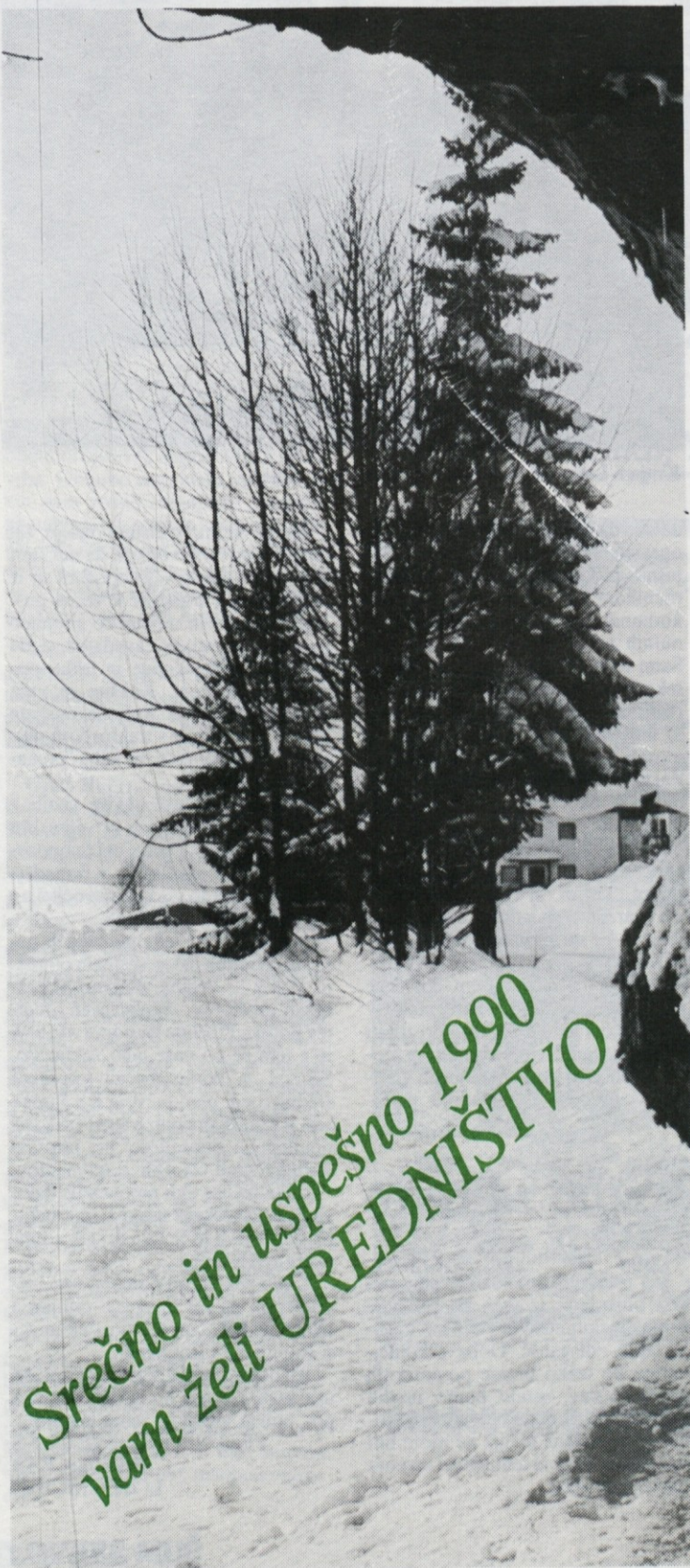
V šumenju sekvoj iščemo skupno pot. Pot napredka in razvitosti. Po njej korakamo z besedo, sliko, krampom, lopato. Po kakšnem napornem vzponu tudi s porcijo odojka. Velikokrat složno, večkrat tudi s premagovanjem podtikanj in neresnih ter bolečih komentarjev. A gremo. Skupaj. To je najpomembnejše. To bo dalo trajen pečat zgodovini našega kraja. Brez skupnega dela bi izostali veliki rezultati.

Danes te imamo. Asfaltirane ceste, vodovodna voda, telefon. Kako pravilna je naša pot, kako bogata je z našimi prizadevanji, odrekani in hotenji. Zdaj jo bomo še osvetlili in očistili nesnage. V prvi ponos nam bo. Do naslednjih volitev. Pa potem? Kdo ve. Upajmo le, da nam bo šumenje sekvoj še v naprej segalo do srca. Da bomo čutili pripadnost tej krajevni skupnosti. Da bomo zanjo in njen napredek še vedno pripravljene nekaj urediti.

Prišli smo v družbi telefonskega imenika. Saj ni prepozno, kajne? Za dobre novice ni nikoli prepozno.

Tudi za srečo ne. Vsako leto jo znova in znova čakamo. V najiskrenejši želji vam jo privoščim. Srečo v letu 1990. Veliko, nepozabno in globoko doživeto. Srečo vsem, dragi krajanj.

Urednica

Srečno in uspešno 1990
vam želi UREDNIŠTVO

(Nadaljevanje s 1. strani)

odveč, da še enkrat izrečemo zahvalo tov. Golob Pavlu, Junc Tonetu in Ilar

Marjanu ml., ki so s svojim požrtvovalnim delom in organizacijskimi sposobnostmi akcijo pripeljali do zaključka.

Finančni kazalci pa so naslednji:

— zbrana sredstva naročnikov	197.000.000,— din
— dodatna sredstva naročnikov, ki niso naši krajani	2.000.000,— din
— plačila neopravljenih del. ur	9.926.000,— din
— zamudne obresti	16.715.537,— din
— odprodaja viška materiala	32.345.930,— din
— dodatni prispevki delovnih organizacij	11.325.000,— din
Skupaj prihodki:	269.319.467,— din
Prispevek KS Birčna vas	19.167.221,— din
Skupaj zbranih sredstev:	289.167.221,— din

Ves zbrani denar je bil tudi v celoti porabljen.

Krajevna skupnost pa ima iz naložbe telefona perečo le tožbo, ki jo je vložila tov. Žagar Frančiška zaradi odškodninskega zahtevka. Po našem mnenju to ne bo zahtevalo dodatnih obremenitev naročnikov. Če se ob tej akciji zamislimo, da nas je telefon skupno z vključitvijo stal 800 DM z dodatkom prostovoljnega dela, v drugih KS pa se v tem času pogovarjajo in zbirajo sredstva od 1500 — 2000 DM — sami ocenite uspešnost akcije. Pripomniti velja, da navedene številke veljajo le za vzhodni del KS, to je centralo v Birčni vasi. Za zahodni del, vezan na centralo v Straži pa je bil prikaz zbranih sredstev že podan.

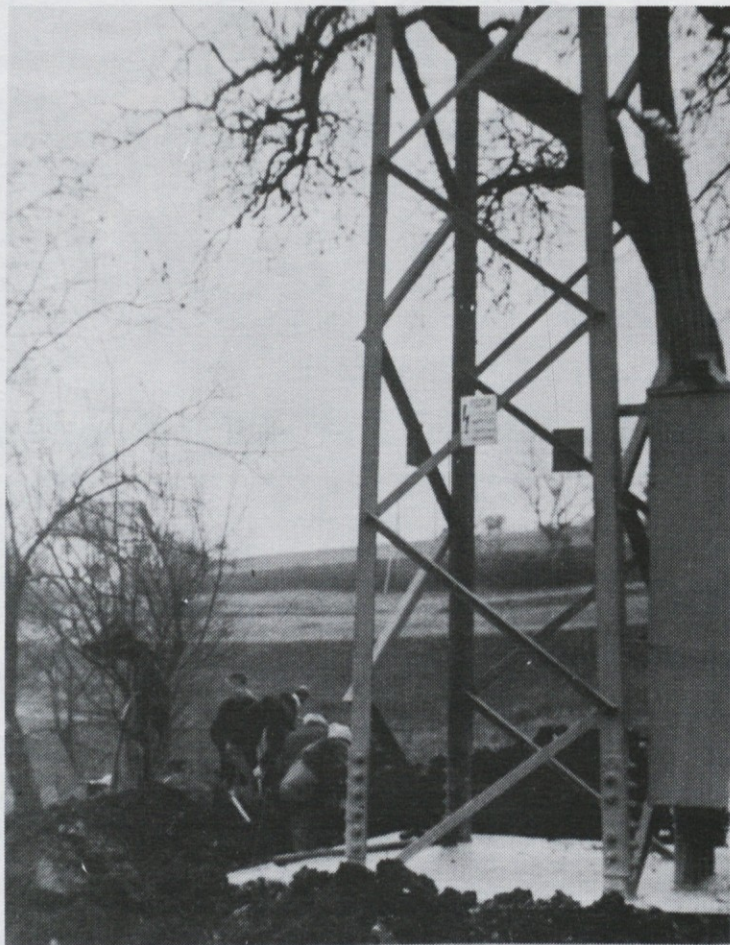
CESTE

Naše ceste vztrajno spreminjajo svojo podobo, s tem, da bomo do konca leta, (če nam bo naklonjeno vreme) pridobili še kak meter novega asfalta. Pripravljene imamo kar štiri cestne odseke in sicer: Vel. Podljuben — Mraševo v dolžini 500 m, Dol. Mraševo — Gor Mraševo v dolžini 500 m (za oba cestna odseka so že zbrana in nakazana finančna sredstva Cestnemu podjetju), cesta preko vasi Dol. Lakovnice in cesta do naselja

Ušivec (za oba odseka krajani zbirajo prispevke, pogodba pa čaka na realizacijo). Z dokončanjem del na cesti Tunnel — Petelinc in pokritjem ceste z asfaltno prevleko Ruperč vrh — Tunnel, pa smo zaščitili nadaljnje propadanje našega truda iz preteklih let. Toda tudi na cestnem področju naših želja še ni konec.

VODOVOD

Največja in najzahtevnejša akcija, ki se je odvijala v vaseh Rajnušče in Rakovnik je bila uspešno zaključena v poletnih mesecih. VODA, da VODA je torej le pritekla tudi v našo nerazvito krajevno skupnost. Ker ste ostali krajani o tej zahtevni akciji vedeli le malo, naj vas na kratko seznamimo v tem sestavku. Zgrajeno je 1900 m primarnega vodovoda od Gor. Težke vode do Rakovnika. Trasa poteka po razgibanem kraškem terenu, tako da so vodovodne cevi s premerom 16 cm položene v zemljo tudi do 2 m globoko. Za izvedbo del je poskrbela Komunalna Novo mesto, ki je opravila nadzorna, pripravljalna in montažna dela. Z gradbenim delom se je izkazalo gradbeno podjetje GRADBENIK Žužemberk ob nesebični pomoči krajanov Rajnušč in Rakovnika. Dovolj zgovoren je po-

Krajani Lakovnic v akciji za svetlejšo prihodnost

datek, da so krajani navedenih vasi opravili na primarnem vodu za 58 hišnih priključkov del, torej 58 naročnikom ne bo potrebno plačati komunalnega prispevka, ki po trenutnih cenah znaša 9.800.000 din. Sami so sofinancirali tudi izgradnjo sekundarnega omrežja in vsako gospodinjstvo je tako dodatno prispevalo 6.000.000 din. Poleg tega pa so morali opraviti nešteto delovnih ur. Žal so tudi v tej akciji nekateri eskivirali in se okoriščali na račun drugih. Razmislite o tem. Prav gotovo pa gre za uspeh akcije pohvaliti gradbeni odbor pod vodstvom tov. Pavla Kastelica. Tistim, ki uživata trud vseh teh »garačev« pa v premislek le vprašanje: »Ali ste ravnali pravilno?«

Kljub prekoračitvi planiranega zneska zbranih sredstev nam določene akcije šepajo. Tako bomo morali v prihodnjem letu intenzivno pristopiti k uresničevanju referendumskega programa in predvsem nadaljevati gradnjo vodovoda in izgradnjo pokopališča.

V BOJU ZA ČISTO OKOLJE

Za prihodnje leto načrtujemo odvoz odpadkov iz vseh naselij naše krajevne skupnosti in s tem likvidacijo črnih odlagališč. Dobava kontejnerjev bo težko breme posameznih gospodinjstev, ostalo bomo uredili skupno s Komunalno Novo mesto. Sicer pa navedena akcija ne more biti vprašljiva, če se le temeljiteje ozremo malo okoli sebe.

Ko govorimo o čistem okolju, žal ne moremo mimo opazk, da nekateri krajani ne upoštevajo opozoril in iz svojih kapnic in gnojšč še vedno puščajo smrdečo in uničujočo gnojnico po asfaltni cesti, ne zavedajoč se, da uničujejo naše skupne in težko pridobljene dobrine. Kakšna je vaša skrb za čisto okolje? Kako razmišljate takrat, ko zadirate s traktorskim plugom v bankine ceste in nanjo prenašate kup zemlje?

Mar bi bilo vam lepše voziti z osebnim avtomobilom po njivi kot asfaltirani cesti? Danes naj ta opozorila izzvene v razmislek, v prihodnji številki pa bomo vse te povzročitelje slike in besedo predstavili.

V prihodnjem letu nas čaka še nekaj neizvršenih del na cestnem omrežju. Potok — Petane, adaptacija družbenih prostorov, regulacija in ureditev potoka Petelinc ter popravilo brvi in s tem se bo naše delo zaključilo. Seveda pa bomo morali pripraviti srednjeročni plan razvoja KS Birčna vas. Razmišljajte tudi o tem. Vsak vaš predlog bo dobrodošel pri pripravi srednjeročnih planskih dokumentov.

Čaka pa nas tudi preobrazba delovanja delegatskega sistema, sprememba statuta KS in še kup drugih administrativnih zadev.

Kljub nekaterim pomembnim pridobitvam pa žal še vedno ostajamo nerazvita KS — z razvitim delom vasi Rajnušče in Rakovnik.

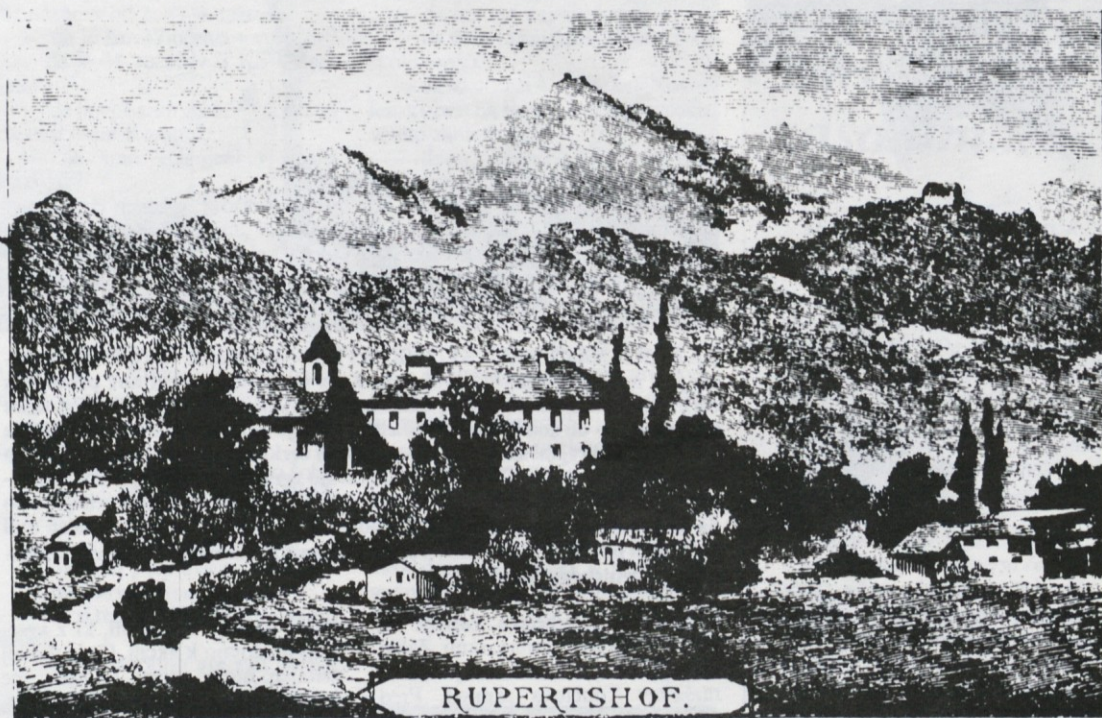
Ali bomo uspeli? Vse je odvisno od nas vseh. Če nas bo združevala ista pot, potem uspeh ne more izostati.

PREDSEDNIK SVETA KS
BIRČNA VAS
I. OJZE MUHIČ

V slogi za telefon

Ruperška zgodovina — na izjemen način

Sheme nam je omogočil Dolenjski muzej

V eni prvih številčk glasila smo vam obljubili sestavek o zgodovini Ruperč vrha. Obljubo smo malo zanemarili, ker nam vedno zmanjkuje prostora, pa tudi pravih podatkov nismo imeli. Mi smo čakali, sekvoji pa sta šumeli dalje. In njen šum je prijadral vse tja do Argentine, od koder nam je poslal prijazno pismo sam Anatol Ruperški.

Med vrsticami pisma, ki nas je zelo presenetilo in razveselilo, zasledimo tudi podatke o ruperški zgodovini iz prejšnjega stoletja. Anatol nam jo takole pojasnjuje.

Grad Ruperč vrh je 22. 8. 1825 kupil za 25.000 goldinarjev baron Schweiger, ki je ustrelil zadnjega gorskega jelena pod lipo, ki je stala na ovinku h gradu Pogance. Leta 1850 je prešlo lastništvo na dvornega cesarskega ceremonijera Julija Valmagonija, od tega pa na Avgusta Syré. 1876 ga je kupil Janez Dobrzanski iz Choteborá na Češkem, ki ga je zamenjal za dve hiši v Pragi Edvardu Pštrosu, svetniku kraljevskega namestništva v Pragi. Ta ga je prodal 1887. leta Jaanne Kavier iz Colmarja iz Alzacije. Leta 1892 ga je kupil tovarnar iz Rige Robert Schlesinger. 1. 2. 1919 ga je kupila moja babica po prodaji gradiča Vrh pri Škocjanu, ki ga je podedovala po svojem botru grofu Auerspergu. 1936 je glasom kupne in zamenjalne pogodbe in pogodbe o dedni odpovedi prešlo lastništvo na mojo mater. Moj oče je odkupil 50% kmetije, ki je bila last Janeza Lužarja in si pridržal pravico črpanja vode v izvirku pod progo (v bližini tunela). Dokupil je tudi vinograd v Trški gori, hišo na Glavnem trgu 31 v Novem mestu in mlin v Mačkovcu. Razlastitve niso pravno utemeljene, a so akt revolucionarne dobe.

ŠUM SEKVOJ

Če ni v arhivu nikjer fotografij starega Ruperč vrha, jih imam jaz in v spominu cel tloris stavbe. Urbarje, ki so danes shranjeni v novomeškem muzeju, sem rešil jaz, ker sem jih na svojo roko pravočasno oddal Dr. Turku. Portal pa je neokusno vzidan v Novem mestu in spodnji desni kamen je počen kot pred 50 leti, ko ga je raznesel mraz.

Grad — zadnji sem, ki je v njem preživel otroška leta. Vsi so mi zavidali, da sem bil grajski do ure revolucije... Jaz pa nisem bil nič drugega kot le deček, ki je drgnil šolske klopi v Birčni vasi, se podil po poljih in plezal po drevju v družbi Bertonecljevega Rudija in Rozenbergarjevega Vinka. Nisem bil gospod. Spomin na grad je zame zelo boleč. Ni mi žal zanj, ne ob jokujem ga — a zaslužil je drugačen konec. Konec, ki bi lahko služil družbi boljše kot kup razritega kamenja in odložene ilovnate zemlje.

V upanju, da kmalu spet prijadra nov ŠUM sekvoj, ki ga bom z veseljem prebral, vas pozdravlja

Anatol Ruperški

490 XI. Buch/ Von den Städten/ Märkten/ Schlössern

Magazin

Iz korenin sekvoja raste:

Tone Junc

Srečanje z njim pomeni srečanje s preprostostjo. Tone zna biti preprost v odnosu do ljudi, v pogovoru, pri delu. A ta njegova lastnost skriva v sebi nekaj globljega. Tonetova vsestranska pripravljenost za dela, njegove ideje in trdna volja to lastnost plemenitijo. Bogat je v tej svoji preprostosti. In to bogastvo sem želela znova odkriti v najinem pogovoru. Nenazadnje tudi zato, ker ga je pripeljalo med naše krajevne korenine.

Tone petnajsto leto živi v naši krajevni skupnosti. Ko se je peljal v svatovski obleki, ga je pozdravilo še vroče asfaltno politje na cesti Ruperč vrh — Birčna vas. V dveh letih privajanja na novo okolje pa je spoznal, da se je z ohladitvijo asfalta ohladil napredek komunalne infrastrukture. Nerazvitost kraja ga je vedno znova in znova vznemirjala. Čutil je, da bo med tistimi, ki bodo poskrbeli za njegovo drugačno podobo.

Začel je v krajevni organizaciji ZRVS. Kot njen član, nato kot član njenega predsedstva. Pred štirimi leti je prevzel funkcijo predsednika te organizacije. S tem, kakšne rezultate je dosegla pod njegovim vodstvom, smo seznanjeni vsi. Večkrat smo že pisali o tem. Vrsta priznanj, zastavica najboljši organizaciji v občinskem merilu, nešteto aktivnosti, odlični, zares odlični rezultati. Besede, ki pripadajo le najboljšim. Tone bo v teh dneh razrešen svoje funkcije. »Trudil sem se po svojih močeh. In člani z mano. Rad bi rekel hvala vsem, ki ste mi stali ob strani, me vzpodbujali in bodrili z idejami. Moj delež je takšen kot vaš. Naš uspeh je resnično last slehernega posameznika«, pravi Tone. Ob tem pa hote pozabi povedati, da mu eno izmed polic v omari krasi zlata značka ZRVS Jugoslavije. Nedvomno, zaslužil si jo je. Značko in vrsto krajevnih priznanj, ki jih je prejel v teh letih. Aktivno je delal v svetu in skupščini krajevne skupnosti, v delegaciji za zdravstvo, otroško varstvo in socialno skrbstvo.

Nikakor ne smemo pozabiti, da je bil Tone tudi tretji izmed glavnih no-

silcev akcije napeljave telefonskega omrežja. Verjetno ga ob slehernem zvonjenju telefona spreleti: koliko ur, koliko lastnih sredstev, koliko obveznosti, poti in dela. Vse za kraj. Za njegovo razvitost. Za telefon. »V času izgradnje sem malo zanemaril področje dela v ZRVS. Želja, da uspemo v boju s krajevno nerazvitostjo je bila premočna. Nasploh sem vedno izžareval veliko pripravljenost predvsem za akcije, ki tečejo v trajno korist kraja,« odločno razlaga.

V stranski vasi je prvo decembrsko nedeljo ljubljanski škof Jože Kvas slovesno posvetil nov prizidek k cerkvi sv. Miklavža. Prizidek, v katerem bo učilnica, uporaben prostor, smo ob

RAZŠIRJENA CERKEV SV. MIKLAVŽA — V Stranski vasi pri Novem mestu je v nedeljo ljubljanski škof Jože Kvas slovesno posvetil nov prizidek k cerkvi sv. Miklavža. Prizidek, v katerem bo učilnica, služil pa bo tudi drugim namenom, so ob sodelovanju šmihelske župnije in krajevne skupnosti Birčna vas postavili krajanji sami, hkrati so razširili cerkveni kor in obnovili kapelico svetega Jožefa v vasi. Ob cerkvi nameravajo zgraditi tudi pokopališče, saj postaja šmihelsko že pretesno. Okoli cerkve so že navozili in zravnali zemljo, tako da bo prostora za približno 350 grobov; v letu 1990 pa bodo dokončali tudi obzidje in postavili poslovilno vežico z dvema prostoroma. (Foto: T. Jakše — iz Dolenjskega lista)

sodelovanju šmihelske župnije in naše KS postavili krajanji sami. Zakaj omenjam vse to? Zato, ker je bila ta razširitev Tonetova zamisel. Pred dvema leti je idejo iznesel na pastoralnem svetu v naši župniji. Potem je začel voditi akcijo. Vztrajno, tako kot on zna. In uspešno. Prizidek je posvečen, krajanji zadovoljni. Med prvimi prav gotovo tisti, ki so največ sodelovali. In Tone ob tem ne pozabi poudariti nesebično pomoč Plantanove in Vovkove družine.

Z ramen mu je padlo še eno breme. »Pogled na naše dosežene uspehe me napolnjuje z velikim občutkom zadovoljstva in sreče. Vesel sem slehernega napredka. Na srečo se še

vedno najdejo entuziasti, ki z veseljem pristopijo k akciji. Če si dovolj vztrajen, moraš uspeti. Le nekaj me strašno moti: jeziki in podtikanja. Koliko slabega so že vnesli v naše odnose. Uničujočega. Ne, tega ne morem razumeti. Zakaj ljudje tolčejo po nekem, ki jih hoče popeljati v lepšo prihodnost. Zakaj?« se sprašuje in barva njegovega tenorja naenkrat zamre.

Vem, še bo delal. Za skupnost vedno. Tak človek je. Iz Trške gore je doma. In vsaka gora nosi v sebi bogastva. Lahko smo veseli, da smo del trškogorske radoživosti občutili tudi mi. S Tonetom, seveda.

Pogovarjala se je Vida

Pričujoča slika je iz posvetitve pri cerkvi Sv. Miklavža v Stranski vasi (Foto: Tone Jakše)

Ali veš:

- da je na podružnični šoli letos 87 učencev od 1. — 4. razreda?
- da je kar 37 učencev vozačev?
- da je 31 vozačev iz KS Uršna sela?
- da je vpisanih od 1. — 4. razreda tudi osem Romov?
- da smo včlanjeni v enajst krožkov?
- da so mentorji krožkov poleg tovarišic še Franc Hrovatič, Vide Golob, Niko Marjanovič, Pavle Golob, Ivan Hrastar, Boris Zajc?
- da nam starši pripravijo ob zaključku leta piknik s srečelovom?
- da so nam starši s pomočjo KS Uršna sela — Birčna vas kupili barvni televizor in videorekorder?
- da je pokrovitelj šole Cestno podjetje?
- da pričakujemo asfalt pri šoli?
- da tudi učenci skrbimo za čistočo okolja?
- da imamo v šoli veliko rož?
- da sami pospravimo vsa drva?
- da zbiramo star papir?
- da si redno tudi v šoli umivamo zobe?
- da si moramo umivati zobe z

mrzlo vodo?

- da smo zopet vključeni v republiško tekmovanje v čiščeni zob?
- da tekmujemo za več značk? (bralno, športno, prometno, gasilsko)
- da imamo najraje šport?
- da nam je najljubši prostor šolsko dvorišče?
- da so učenci 4. r. obiskali Novolesov obrat na Ruperč vrhu in zvedeli veliko zanimivega?
- da so si učenci 2. r. ogledali sli ranje koruze pri Hrastarjevih v Stranski vasi?
- da obiščemo vsako leto kmetijo Bartoljevih na Lakovnicah?
- da najraje malicamo sendviče in hrenovke?
- da v redovalnicah ni dosti »cvekov« in tudi petek ne?
- da smo v tednu otroka pripravili razstavo izdelkov iz gozdnih plodov in poljskih pridelkov?
- da smo nabirali kostanj in ga na športnem dnevu pekli?
- da le 6 učencev ni nezgodno zavarovanih?
- da se učiteljice in starši srečujejo vsak drugi ponedeljek v mesecu na govornih urah ali roditeljskih sestankih?

Pripravili učenci OŠ
Birčna vas

Novoletni salovčki

Čas kolin je. Našega pujska smo po koščkih porazdelili po zmrzovalni skrini. V eni izmed vrečk hranimo njegovo salo. Spomnimo se nanj v času priprav novoletnih slaščic. Pocen bomo pripravile nepozabno pecivo.

Iz 20 dag sala in 12 dag moke hitro oblikujemo kocko. Nato pripravimo vlečeno testo iz 10 dag sala, 24 dag moke, 1 jajca, soli, mlačne vode in 2 žlici kisa. Testo razvaljamo in vanj zavijemo kocko. Rahlo ga potolčemo in spet razvaljamo v kvadrat, ga zlo-

žimo in pustimo počivati 15 minut. To ponovimo trikrat. Razvaljano testo nato narežemo, damo na sredino marmelado, testo prepognemo in z vilicami zapremo. Spečemo. Še vroče povaljamo v sladkorni moki.

Mamice, potrudite se, da bo vaš otrok občutil prašičkove dobrine še na drugačen, nevsakdanji način. Sladkobno in vznemirjujoče. Ze zato, da vam bo v naslednjem letu še večkrat pomagal nesti koš prstenine z njive.

Ponudite jih tudi svojim dragim. In če boste pecivu priložile še kozarček ljubenske šmarnice, boste zares deležne vse pohvale. In morda bo ravno zaradi kakšne lepe besede najlepša noč še lepša. Poizkusite. Salo je v skrini.

ŠUM SEKVOJ

V trajen spomin, si sekvojo zasadim...

December je. Slonim na ostan-ku obzidja ruperškega gradu. Prvi letošnji sneg mi škriplje pod nogami, ko se nervozno prestopam. V premrzlih rokah stiskam njegovo pismo. Da, pisal mi je. Anatol. Človek, ki je v tem koščku grajskega zidu pustil del svojega otroštva. Večkrat pride. Po spomine. Na Ruperč vrh. Zdaj ga ni tu. Sama sem in v tišini nekega veličastva, ki ne obstaja več, znova berem njegovo pismo.

»Ruperč vrh je zame edinstven. Vsem, ki zanj skrbijo, vsa čast za skrb. Topla človeška zahvala. Deviški gozd (razen grde preseke daljnoveoda), novi nasad smrek na travniku pri Škrjančah. Blagor mu, kdor to čuva in goji. Prava blaznost so vinogradi na Kremenjaku, ki so jih v XVIII. stoletju menihi opustili.

Čuvajte ekološko lepoto tega dela slovenske zemlje, ki ji lepše ne najdete na milje. Bled, »kraj nebeški«, po mojem okusu daleč zaostaja za Velikim vrhom vse tja do Straških hribov.

Anatol, kako tenkočuten je vaš odnos do narave. Dajte, podarite nam ga malo. Zdaj, ob novem letu ali kadarkoli. Tega vašega odnosa, razmišljanja, ekološke zavesti. Mi je imamo premalo. V prenapetem tempu življenja teh lepot še opazimo ne. Da o času, ki bi ga posvetili skrbi za čisto okolje, ne govorimo. Tisočkrat smo se peljali mimo škrjanških smrek. Pa njihove lepote morda niti za en sam trenutek nismo znali občutiti. Včasih nas je mimogrede zbadla le nesnaga, iz malomarnih rok zavržena v tem tihožitju. Za lepoto smrek pa ni ostalo časa. Takšni smo v svoji zavesti. Dan, ko razmišljamo o naravnih lepotah, o ekologiji, čiščeni okolja... Da, ta dan je nevsakdanost, izjemnost. Žal, velikokrat tudi na domačem dvorišču. Prepogosto smo slab zglede. Za sosede, za mimoidoče, zase. Peljemo se mimo ruperškega gozda, odpremo okno in mimogrede odvržemo izpraznjeno embalažo pravkar pospravljene dobrote. Orjemo njivo in mimogrede z blatom zasvinjamo pol cestišča v vasi. Izkoristimo priložnost vsakega deževja in odpremo greznice z gnojevko. Le ta pa s svojo močjo razžira delo nešteti rok, delovne ure nešteti ljudi. Kdaj bo razžrla naše nerazmišljanje?

»Dajte gozdu tisto zgodovinsko vrednost, ki jo je vedno imel. Prepustite smreki vse travnike na Škrjančah, Jakobov travnik in

polja pod Kremenjakom. Dajte gozdu, kar mu je človeška roka vzela«. Tako Anatol. Pa mi? Se v nas že kaj premika? Je nek lep odnos do narave tisti občutek, ki ga zmoremo z vsemi svojimi čutili zaznati? Nam je jasno, da je prihodnost odvisna od nas? Našega ravnanja, naših posegov. Tudi posegov v okolje?

»Nadoknadite nekaj na zapuščenih poljih. Zasadite jih s smrekami. Da bo o vas ostal spomin...«

Premaknem se. Stopim bliže sekvoji. Če bi me videl ta »zadnji grajski otrok«, bi verjetno dejal: »Le občuduj ju. Posajeni sta bili leta 1894. Veličastni sekvoji. Ančka, pojdi k vašemu predsedstvu KS in povej, da sekvoje prodajajo v semenarni v Mengšu. Naj posade kakšno. Za spomin.«

Ob tej misli se mi ustnice le malce razlezejo v nasme. Vem, da sedanjemu predsestvu tega le ni nujno storiti. Veliko, ogromno je že naredilo za svoj spomin. Lepo pa bi bilo videti kakšno sekvojo izpred nekaj let nazaj. Pa je ni...

Posaditi sekvojo. Ali smreko. Posaditi drevo za spomin. Lepa misel. Morda bom celo sama med njimi, ki jih bo pripeljala v Mengeš... Za ceno lepote, za ceno občudovanja in spomina. Da bila bi lepša domovina...

Vaša Ančka

